

студията не закъснява. От „гълпата събирачи“ според автора „три личности имат най-вече значение както за извършеното от тях в това отношение, тъй и поради личната си съдба“⁴ – и това са Петко Рачов Славейков, Димитър Миладинов и Стефан Веркович. „Но най-добрата сбирка от български народни песни и досега си остава оная на братята Димитър и Константин Миладинови“ – ще заяви Славейков, като ще покаже своите предпочитания. Според него народът не се е влиял от никаква „изкуствена“ поезия и тези песни „са сега единствено откровение на българския дух за през време на негова петвековен робски живот“⁵.

След това Славейков утвърждава връзката на българската народна песен със старогръцката поезия: „Образът на самовилата, яхнала на елен и замахнала смок-камшик – заявява той, това е хорелиеф в старогръцки стил“⁶... Той изтъква невъзможността да бъдат отделени езическите от християнските пластове в българската религиозна народна песен, като заявява, че тези митични представи не представляват нещо цялостно и завършено, „те са откъслечи от нещо, което по него време се е създавало, но не е сварило да се създаде“. „На това – според него – ни насочва и историята, твърдяща, че нашият народ не е смогнал да създаде напълно своя митология.“⁷ Но той не пропуска да отбележи, че на тези „спазени“ легенди от предхристиянските времена „може да се гледа като на останки от някогашно величие“⁸. Прави впечатление, че като сочи какво е българската народна песен, Славейков всъщност чертае програма как тя може да бъде интерпретирана. На първо място, тя е „единствено откровение на българския дух“. На второ – тя е традиция, която може да бъде продължена и едновременно с това обновена (Славейков назовава образците и първостроителите на тази традиция). Трето, това е демократична традиция, която е свързана със старогръцката поезия, т.е. не е единствено и само българско достижение, има смесен характер поради съчетаването на езически и християнски елементи, тя е разпокъсана и незавършена, но е остатък от минало величие.

В тази студия Славейков излага важни за настоящата тема наблюдения. Той обръща внимание на това, че на съвременния нему „слабо културен българин е чужда народната песен, той не я обича, защото не я проумява, защото не я знай“⁹. За Славейков познаването на народната

⁴ Пак там, с. 51.

⁵ Пак там, с. 54.

⁶ Пак там, с. 57.

⁷ Пак там, с. 59.

⁸ Пак там.

⁹ Пак там, с. 68.